

Szkoła ponadgimnazjalna HISTORIA

Scenariusz z zastosowaniem nowych mediów i metody pogładowej (45 min)

Czerwiec 1976 roku w czasach rządów Edwarda Gierka – krok na drodze ku wolności

Opracowała: Agnieszka Brzeska-Pająk

CC BY-NC-ND

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych 3.0 Polska

Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl

Cele lekcji:

Uczeń:

- przedstawia realia życia gospodarczego i społecznego PRL-u;
- porównuje przyczyny i skutki wydarzeń z 1956 r., 1868 r., 1970 r., 1976 r.;
- doskonalą umiejętność czytania i słuchania ze zrozumieniem;
- doskonalą umiejętność odróżniania faktów od opinii;
- doskonalą umiejętność hierarchizowania wydarzeń i procesów historycznych;
- ćwiczy umiejętność wyszukiwania informacji w Internecie oraz ich selekcjonowania;
- nabywa umiejętności potrzebnych do życia w społeczeństwie informacyjnym;
- doskonalą umiejętność pracy w zespole.

Metody:

- praca z tekstami kultury;
- metoda pogładowa;
- praca indywidualna i praca w grupach;
- dyskusja;
- mini wykład.

Środki dydaktyczne:

- karty pracy;
- dostęp do Internetu;
- rzutnik multimedialny/ tablica interaktywna;
- materiał video, zdjęcia.

Przygotowanie do lekcji:

- wykonanie pracy domowej zadanej przez nauczyciela na poprzedniej lekcji;
- utrwalenie wiadomości z poprzedniej lekcji;
- zapoznanie się z treścią tematu dotyczącego PRL w latach 70–tych i rządów Edwarda Gierka, zgodnie z przyjętym programem nauczania i wybranym podręcznikiem.

Przebieg lekcji:

• **FAZA WSTĘPNA**

Nauczyciel wspólnie z uczniami przypominają sobie wiadomości z poprzedniej lekcji na temat rządów Władysława Gomułki i charakteryzują sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną Polski w latach '50, '60tych. Przypominają, jakie wydarzenia miały miejsce na Wybrzeżu w grudniu 1970 r. Nauczyciel inicjuje rozmowę dotyczącą okoliczności przejścia stanowiska I sekretarza KC PZPR przez Edwarda Gierka. Dyskutuje z uczniami na temat potrzeb społecznych i politycznych wśród obywateli PRL u progu 1971 roku.

Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy (**karta pracy nr 1**). Zadanie polega na dopasowaniu wymienionych haseł do dwóch obszarów „Propaganda sukcesu” i „Rzeczywistość PRL”

Uczniowie pracują indywidualnie. Po wykonaniu zadania wskazani uczniowie czytają rozwiązanie, pozostali kontrolują. Nauczyciel krótko komentuje, wyjaśnia podane zjawiska. Aby zobrazować pojęcie „Propaganda sukcesu” posiłkuje się zdjęciami plakatów ze strony Państwowego Archiwum w Radomiu www.radom.ap.gov.pl Galeria zdjęć.

http://radom.ap.gov.pl/_galerie/Polityczny_plakat_propagandowy_epoki_Gierka/

Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie i informuje, że uczniowie obejrzą krótki dokument ze strony Polskiego Radia o konsekwencjach polityki Gierka w latach '70. Podkreśla, że wybór źródła i dokumentu jest nieprzypadkowy. Strona Polskiego Radia, to cenne, darmowe i certyfikowane źródło wiedzy o ważnych wydarzeniach historycznych XX wieku, a prelegent to ceniony historyk i badacz czasów PRL.

- **FAZA REALIZACYJNA**

Uczniowie oglądają materiał video pt. *Profesor Jerzy Eisler: Gierek bał się grudnia '70, co oznaczało życie bez podwyżek* www.polskieradio.pl/39,Historia

<http://www.polskieradio.pl/39/1238/video/388307>

W trakcie oglądania dokumentu uczniowie odpowiadają na pytania zawarte w karcie pracy (**karta pracy nr 2**). Po obejrzeniu dokumentu uczniowie przedstawiają zapisane odpowiedzi, wraz z nauczycielem analizują je. Jako podsumowanie nauczyciel prezentuje fragment dokumentu filmowego przygotowanego przez Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” w Radomiu pt. *Czerwiec 1976 cz.2 (Zakładka Świadkowie historii)*

<http://www.resursa.radom.pl/?czerwiec-1976,116>

Nauczyciel wyświetla uczniom na rzutniku multimedialnym/ tablicy interaktywnej stronę Instytutu Pamięci Narodowej, zakładkę *Teki edukacyjne* i pokazuje zawartość Teki: „Czerwiec'76 - krok ku wolności”. Podkreśla wartość tego źródła informacji. Uczniowie otrzymują wydruk dokumentu „Kalendarz wydarzeń w Radomiu” (s. 8 – 13), zaznaczają wydarzenia z 25 czerwca, według nich, kluczowe. Uczniowie pracują w parach. W trakcie krótkiej dyskusji uczniowie wymieniają się swoimi opiniami. Nauczyciel wybrane wydarzenia ilustruje zdjęciami ze strony:

www.xxwiek.pl

<http://www.xxwiek.pl/tagi/Czerwiec%E2%80%9976>

- **FAZA PODSUMOWUJĄCA**

Nauczyciel podkreśla znaczenie wydarzeń czerwca 1976 r. na drodze Polski do wolności. Przedstawia cele i działalność opozycji: KOR, ROPCiO, KPN, WZZ.

Uświadomienie uczniom, że w toku poznawania, analizowania wydarzeń XX wieku powinni korzystać z cennych, rzetelnych źródeł informacji, które są moderowane przez naukowców i specjalistów, dokonywać selekcji i weryfikacji źródeł internetowych, z których korzystają, ucząc się.

Zadanie domowe:

Pracując metodą projektu, dobierzcie się w grupy i opracujcie wybrane zagadnienie:

- I. Czerwiec 1956 r.
- II. Marzec 1968r.
- III. Grudzień 1970 r.
- Iç. Sierpień 1980 r.

Przy opracowywaniu zadania wykorzystajcie zasoby proponowanych stron internetowych lub inne rzetelne, legalne źródła informacji. Dokonajcie selekcji materiału i w dowolny sposób przedstawcie wybrany temat. Czas na wykonanie zadania – 2 tygodnie. Prezentacja zadania nie dłuższa niż 10 minut. Zaprezentowane pracą ukażą nam kolejne kroki na drodze do wolności w powojennej Polsce.

Proponowana bibliografia:

1. Dudek Antoni, Marszałkowski Tomasz, *Walki uliczne w PRL 1956–1989*, Kraków 1999.
2. Eisler Jerzy, *Zarys dziejów politycznych Polski 1944–1989*, Warszawa 1992.
3. Friszke Andrzej, *Opozycja polityczna w PRL 1945–1980*, Londyn 1994.
4. Friszke Andrzej, *Polska Gierka*, Warszawa 1995.
5. Kowalik Szczepan, Sakowicz Jarosław, *Ksiądz Roman Kotlarz. Życie i działalność 1928–1976*, Radom 2000.
6. Sasanka Paweł, *Czerwiec 1976. Radom, Ursus, Płock*, Warszawa 2006.
7. Lipski Jan Józef, *KOR*, Warszawa 2006.
8. Strony internetowe: Instytutu Pamięi Narodowej www.ipn.gov.pl, Polskiego Radia www.polskieradio.pl/39,Historia Fundacji Ośrodka KARTA www.xxwiek.pl

Redakcja i konsultacja metodyczna: Anna Równy

Materiały dla nauczyciela:

KARTA PRACY NR 1

Lp	Zjawisko, wydarzenie	Propaganda sukcesu/ Rzeczywistość
1	Zmiany kadrowe	
2	Zaniechanie podwyżek	
3	Umocnienie pozycji PZPR	
4	Podział administracyjny kraju	
5	Zadłużenia	
6	Odbudowa Zamku Królewskiego	
7	Wzrost importu	
8	Inwestycje	
9	Kwalifikacje kadry urzędniczej w obszarze inwestycji gospodarczych	
10	Wzrost oprocentowania kredytów	
11	Produkcja Fiata 126p	
12	Licencje coca – coli i pepsi	
13	Zobowiązania wobec RWPG	
14	Dysproporcje między dziedzinami gospodarki	
15	Funkcjonowanie PGR- ów	
16	Ożywiona współpraca zagraniczna z Zachodem	
17	Zmiany w konstytucji	
18	Talony na cukier	
19	Otwarcie Huty Katowice, Portu Północny w Gdańsku	
20	Podwyżka cen żywności	
21	Puste sklepy	
22	Bum mieszkaniowy	
23	Odbiór TV w kolorze	

KARTA PRACY NR 2

Pytania do filmu:

1. Jaki był cel polityczny „ekipy” Edwarda Gierka?
.....
2. Jaki był sposób na realizację celu polityki Gierka?
.....
3. Dlaczego obecnie wiele osób w wieku emerytalnym dobrze wspomina czasy władzy Edwarda Gierka?
.....
4. Kto był premierem w czerwcu 1976 roku?
.....
5. Co to były konsultacje społeczne i w jaki sposób się odbywały?
.....
6. W jakich miastach doszło do strajków w czerwcu 1976 roku?
.....
7. Jak zachowywała się władza po wybuchu strajków?
.....
8. Czym były grupy dezintegracyjne i co zrobiły?
.....
9. Jakie wnioski wyciągnęła władza z wydarzeń w grudniu 1970 r.?
.....
10. Czym były „ścieżki zdrowia” ?
.....
11. Jak władza nazywała uczestników strajku w Radomiu?
.....
12. Kto tworzył demokratyczną opozycję po czerwcu 1976 r.? Czym się zajmowali?
.....
13. Podaj przykład faktu i opinii w wypowiedzi prelegenta.
.....
.....